

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
«ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ  
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**



Інститут післядипломної освіти та довузівської підготовки

Кафедра професійної освіти та інноваційних технологій

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

**«Основи логопедичного масажу»**

Освітня програма  
«Спеціальна освіта»

Спеціалізація Логопедія

Спеціальність 016 Спеціальна освіта

Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри професійної освіти  
та інноваційних технологій  
Протокол № 1 від “26” серпня 2021 р.

## **ЗМІСТ**

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

## 1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Основи логопедичного масажу
Освітня програма	Спеціальна освіта
Спеціалізація (за наявності)	016.01 Логопедія
Спеціальність	016 Спеціальна освіта
Галузь знань	01 Освіта / Педагогіка
Освітній рівень	бакалавр
Статус дисципліни	основна
Курс / семестр	4/8
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 28 год. Семінарські заняття – 28 год. Лабораторні заняття – 4 год. Самостійна робота – 120 год.
Мова викладання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	<a href="https://d-learn.pnu.edu.ua/">https://d-learn.pnu.edu.ua/</a>

## 2. Опис дисципліни

Метою і цілями дисципліни «Логопедичний масаж» є забезпечення студентів системою теоретичних знань та практичних умінь спрямованих на оволодіння прийомами диференційованого логопедичного масажу у корекційній роботі з дітьми, що мають порушення мовленнєвого та психічного розвитку; деталізацію і розширення основних фахових компетентностей: корекційно-педагогічної, корекційно-методичної, логодіагностичної і логокорекційної.

ЗК-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК-4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК-6. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК-8. Здатність працювати в команді.

ЗК-9. Здатність до міжособистісної взаємодії.

ЗК-10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів)

СК-1. Усвідомлення сучасних концепцій і теорій функціонування, обмеження життєдіяльності, розвитку, навчання, виховання і соціалізації осіб з особливими освітніми потребами.

СК-2. Здатність до аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду становлення і розвитку спеціальної та інклюзивної освіти.

СК-16. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку

Підготовка фахівців у сфері спеціальної освіти, що володіють теоретичними знаннями і практичними вміннями, необхідними для виконання логопедичного масажу дітям різних нозологій.

### 3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Історія виникнення масажу. Фізіологічний вплив логопедичного масажу на органи та системи	Історія виникнення масажу. Логопедичний масаж як ефективний засіб логопедичної реабілітації дітей, які мають порушення мовленнєвого та психофізичного розвитку. Фізіологічне обґрунтування застосування логопедичного масажу. Цілі і завдання логопедичного масажу. Етапи логопедичного масажу. Види логопедичного масажу та їх поєднання	Тести, питання
2.	Нейрофізіологічні механізми логопедичного масажу. Обстеження артикуляційного апарату.	Центральний та периферичний відділи мовленнєвого апарату. Будова головного мозку. Будова голови і шиї. Кістки черепа. Кістки голови. М'язи голови. Жувальні м'язи, їх основні функції. Група мимічних м'язів, їх функції. М'язи шиї, їх основні функції. Робота м'язів голови і шиї. Кровопостачання м'язів голови і шиї. Нерви голови і шиї. Анатомія і фізіологія органів артикуляційного апарату. Порожнина рота: ясна, зуби, тверде піднебіння. М'язи губ, щік, м'якого піднебіння і зівя. Їх функції, іннервація. Язик, його відділи. Скелетні м'язи язика, їх функції. Власні м'язи язика, їх функції. Іннервація м'язів язика. Вузечка язика. Під'язикова кістка, м'язовий апарат під'язикової кістки, його іннервація. Слинні залози.	Тести, питання

		Гортань. М'язи гортані, їх функціональна характеристика.	
3.	Методика проведення логопедичного масажу.	Час проведення масажу в структурі логопедичного заняття. Дозування та тривалість логопедичного масажу. Положення тіла пацієнта під час проведення логопедичного масажу. Показання та протипоказання до застосування диференційованого логопедичного масажу. Гігієнічні вимоги до проведення логопедичного масажу: організація робочого місця, положення кушетки, інструментальний столик, медичні матеріали та препарати..	Тести, питання
4.	Техніка виконання логопедичного масажу	Основні прийоми класичного логопедичного масажу: погладжування, розтирання, розминання, вібрація, поколючування, щільне натискання. Методичні вказівки та помилки при їх виконанні. Комплексне використання прийомів логопедичного масажу	Тести, питання
5.	Специфіка проведення масажутата артикуляційної гімнастики при дизартрії	Диференційоване використання прийомів логопедичного масажу в залежності від форми дизартрії. Етапи логопедичного масажу при ДЦП. Види логопедичного масажу при ДЦП. Використання «рефлекс-забороняючих» позицій при проведенні логопедичного масажу дітям, що хворі на ДЦП. Використання прийому перехресного точкового масажу при гіперкінезах артикуляційної мускулатури. Поєднання прийомів масажу і пасивної гімнастики. Особливості використання логопедичного масажу при стертій формі дизартрії	Тести, питання

6.	<p>Специфіка проведення логопедичного масажу та логопедичних вправ при ринолалії та порушеннях голосу. Комплекс логопедичного масажу при заїканні.</p>	<p>Загальні методичні рекомендації до проведення логопедичного масажу при ринолалії в доопераційний та післяопераційний періоди. Техніка масажних рухів, спрямованих на активізацію м'язів піднебінної занавіски, піднебінно-язикових та піднебінно-глоткових м'язів. Додаткові методи впливу. Пасивно-активні вправи, які стимулюють роботу піднебінно-глоткових м'язів. Використання точкового масажу при проведенні фонаційної гімнастики. Вплив логопедичного масажу на емоційний стан дітей, що заїкаються. Комплексне використання прийомів класичного і точкового масажу. Вибір прийомів і методики масажу в залежності від клінічної форми заїкання. Організація логопедичного заняття з дітьми, що заїкаються із включенням прийомів логопедичного масажу.</p>	Тести, питання
7.	<p>Інструментальні методи логопедичного впливу.</p>	<p>Проведення масажу за допомогою спеціальних інструментів: постановочних зондів, шпателів, зубних щіток, масажерів для язика. Методика зондового масажу О.В. Новікової. Вивчення спеціальних масажних зондів О.В. Новікової. Техніка виконання масажних прийомів зондами № 1-8. Зондовий масаж язика.</p>	Тести, питання
8.	<p>Методика використання точкового масажу. Використання прийомів самомасажу в</p>	<p>Етапи точкового логопедичного масажу та його завдання. Методи рефлекторного впливу (комплекси БАТ, комплекси перехресного точкового масажу,</p>	Тести, питання

	логопедичній практиці.	комплекси масажу із елементами метамірної стимуляції Скворцова-Осипенко).	
--	------------------------	---	--

#### 4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекція	8
Семінарське заняття	28
Самостійна робота	10
Індивідуальне завдання	4
Екзамен	50
Максимальна кількість балів	100

#### 5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Види навчальної роботи	Навчальні тижні																	Разом
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
Лекції	1		1		1		1		1		1		1		1			8
Семінарські з-тя		4		4		4		4		4		8						28
Самостійна р-та													10					10
Практичні та лабораторні заняття																4		4
Залік																	50	50
Всього за тиж-нь	1	4	1	4	1	4	1	4	1	4	1	8	1	10	1	4	50	100

#### 6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа, лабораторії, комп'ютери та інше
Література:	
<ol style="list-style-type: none"> <li>Архипова Е.Ф. Логопедический массаж при дизартрии / Е.Ф.Архипова.– М.: АСТ: Астрель; Владимир: ВКТ, 2008. 20с.</li> <li>Блыскина И.В. Комплексный подход к коррекции речевой патологии у детей. Логопедический массаж: Методическое пособие для педагогов дошкольных образовательных учреждений / И.В Блыскина. –СПб.: ДЕТСТВО-ПРЕСС», 2010. –112с., ил.</li> <li>Григоренко Н.Ю., Цыбульский С.А. Диагностика и приемы коррекции звукопроизносительных расстройств у детей с нетяжелыми аномалиями органов артикуляции/Н.Ю.Григоренко, С.А. Цыбульский. М.: Книголюб, 2005. 144с.</li> </ol>	

4. Дьякова Е.А. Логопедический массаж/ Е.А. Дьякова. М.: Академия, 2005. –107с.
5. Ласточкина О. В. Логопедичний масаж: курс лекцій. Навчально-методичний посібник для студентів спеціальності «Корекційна освіта. Логопедія»/ О. В.Ласточкина. Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2012. –80с.
6. Логопедія: підручник / За ред. М.К.Шеремет. —Вид. 3-тє, перер. та доповн. К.: Видавничий Дім «Слово», 2015. 776с.
6. Логопедия. Методическое наследие. В 5 кн. –М.: Гуманит.изд.центр ВЛАДОС, 2003. –480с.
7. Лопатинська Н.А. Неврологічні основи логопедії. Курс лекцій: навчальний посібник для студентів спеціальності 016 «Спеціальна освіта» / Н.А.Лопатинська. Київ: Видавничий дім «Слово», 2017. 152с.
8. Новикова Е. Зондовый массаж. Коррекция звукопроизношения. Наглядно-дидактическое пособие/ Е.Новикова. Часть 1. М.: Издательство "Гном и Д", 2009. 457с.
9. Османова Г.А. Игровой логопедический массаж и самомассаж при коррекции речевых нарушений / Г.А.Османова, Л.А.Позднякова. СПб.: КАРО, 2013. 88с.: ил.(Серия «Мастер-класс-логопеда»).
10. Приходько О.Г. Логопедический массаж при коррекции дизартрических нарушений речи у детей раннего и дошкольного возраста/ О.Г. Приходько. М: КАРО, 2010. 160с.
11. Шафеева А. А. Логопедический массаж: метод. пособие/ А. А.Шафеева. М.: БЕТА-ФРЕЙМ, 2009. 56с

## 7. Контактна інформація

Кафедра	Кафедра професійної освіти та інноваційних технологій, вул. Чорновола 57, кабінет 104-а <a href="http://kpoit.pnu.edu.ua">http://kpoit.pnu.edu.ua</a> <a href="mailto:kpoit@pnu.edu.ua">kpoit@pnu.edu.ua</a>
Викладач	Чулак Любов Йосипівна
Контактна інформація викладача	<a href="mailto:kpoit@pnu.edu.ua">kpoit@pnu.edu.ua</a>

## 8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	Самостійне виконання студентом навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей)
Пропуски занять (відпрацювання)	Виконання тестових завдань. Допуск до екзаменів передбачає виконання студентом всіх тестових та



	самостійних завдань та отримання мінімального балу 25 із 50 можливих. Якщо підсумкова оцінка менша 25 балів студенти повинні отримати дозвіл на здачу іспиту за талоном №2
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	Враховуються завдання, які виконані у встановлені терміни
Невідповідна поведінка під час заняття	
Додаткові бали	
Неформальна освіта	Coursera

*Викладач*

*Чулак Л.Й.*

